



## List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Dolžniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, napačni listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

### Čudna podoba domoljubja.

Nismo krivi mi, če ne damo veliko na domoljubje Nemcev naših, posebej pa še je piravo pri nemških nacijonalcih domoljubje in ravno v naših krajih so ti nacijonalci doma. Dobro bode torej, ako pokažemo našim bralcem te domoljube avstrijske. Naj pa nam služi za to Bismarck; on je bil v enem tednu na Dunaju, pri poroki svojega sina. O enaki priložnosti je človek rad vesel in tudi sosedje še storijo kaj, da mu vzvišajo to veselje. Tudi Bismarcku lahko želimo tako veselje, ali kar so nemški nacijonalci počenjali v tem oziru na Dunaju, to ni več nedolžno veselje. »Slovenec« sodi o tem, po vsem prav, ko piše, da še človek sicer umeje, zakaj se knez v »rajhu« t. j. v nemškem cesarstvu obožava, nikakor pa ne umeje, zakaj avstrijski Nemci tako poveljujejo »železnega« moža. On je Avstriji zadal največje rane, iz katerih še vedno krvavi; on je izdal parolo, da mora Avstrija na vzhodu iskati svoje težišče, on je delal na to, da se je Avstrija raztrgala v dve polovici. Te demonstracije nimajo drugega namena, kakor poveljevatii one ideje, katere je do polovice dovršil Bismarck, a te ideje niso v prospéh naši državi.

Bismarck je na svojem potovanju vedno ponavljal, da potuje kot zasebnik, ali vzlic temu je njegovo potovanje imelo politiški pomen, ki vzbuja pozornost na Nemškem in v Avstriji. Na vseh postajah, posebno na Dunaju je bil knez Bismarck predmet burnih ovacij. V Berlinu so klicali Bismarcku: »Ostanite tu! Pridite zopet nazaj!« V Draždanah mu je klicel neki govornik: »Jedini, ki je popolnem in po vsem umel bivšega kancelerja, bil je nepozabni cesar Viljem I.« Te izjave povedó jasno, kaj mislijo v širših krogih na Nemškem o sedanjih voditeljih združenega cesarstva, kako sodijo o sedanjem položaju.

S hrupnimi ovacijami na nemških tleh se pa kaj čudno vjema navdušenost, s katero so pozdravljali biv-

šega nemškega kancelarja na avstrijskih tleh, osobito pa na Dunaju. Prenavdušeni čestilci Bismarckovi spozabili so se celó tako daleč, da so se krvavo zbili s policijo in se jih je več pozaprlo. To ni bilo več navdušenje za osebo »železnega moža«, to je bila politiška demonstracija, v kateri so odmevali burni kliči: »Živela velika Nemčija!« Bismarckova prisotnost na Dunaju podala nam je jeden dokaz več, kam bi pritirali državo nemški nacijonalci, ki si z liberalci podajajo roko v združen boj proti avstrijskim Slovanom, ko bi dobili zopet v roke vladno krmilo, po katerem toliko hrepenijo. Kaj bi se govorilo in pisalo, ko bi n. pr. Slovenci, recimo, kacega Strossmayerja tako pozdravljali na avstrijskih postajah! Minolo leto, v Praški razstavi, je bil na kolo-dvoru v Pragi prepovedan celo pozdrav avstrijskih državljanov, šolska mladina ni smela peti narodnih pesmij in obisk čeških gostov v Nancy-ju so nemški listi opisavali kot veleizdajstvo. In vendar »Wacht am Rhein« in »Deutschland, Deutschland über alles« — to pač niso tako nedolžne pesmi, kakor češke iz ust čeških otrok. Seveda v Pragi so slavili vspehe češke marljivosti, na Dunaju pa so demonstrirali za Veliko Nemčijo.

Knez Bismarck ni prišel na Dunaj kot nekdanji vsemogočni nemški minister, na katerega se je pred leti oziral z nekakim strahom ves politiški svet; prišel je kot zasebnik, kot družinski oče k rodbinski slavnosti. S tega stališča mu je mogel čestitati vsak; toda spomniti pa se je moral tudi njegove »železne« politike, s katero je ostrupljal naše gospodarsko življenje in še kot zasebnik v Saksonskem gozdu vodil boj proti carinski politiki z Avstrijo. In ko je sklepal leta 1879 trodržavno zvezo, imel je pred očmi v prvi vrsti svojo državo, katero je hotel obvarovati dvojnega ognja od zahoda do vzhoda. V spominu nam je dobro, ko so v Peterburgu leta 1866 in 1870 razsvetljavali okna, v spominu nam je ustaja na severnem Ogorskem, delo »največjega Nemca« v sedanjem stoletju. Narodni šovi-



nizem je torej, v katerem so sedaj Bismareku sipali kadilo. Nihče ne more tajiti, da je bila Avstrija Bismareku samo na straži — za Nemčijo in vendar je on bog nemških nacionalcev, najbolj še teh, ki živé po naših mestih in trgih!

## Cerkvene zadeve.

Jurij Matjašič, stolni prošt lavant. škofije.

(Konec.)

Knezoškof Slomšek so plemenito srce Matjašičevo hitro spoznali in so jih leta 1861 postavili za dekana v Jarenini in pa izvolili so jih za svojega svetovalca. Pa tudi knezoškof Stepišnik so Matjašiča po vrednosti cenili, in so jim izročili l. 1866. stolno farno Mariborsko v njihovo skrb. Kako radi so njih poštene Jareninčani imeli, to so pokazali posebno po njihovem odhodu v Maribor s tem, da so jim polje še enkrat na novi fari iz lastnega nagiba zastoj izorali, ker so imeli Matjašič le malo vozne živine. Pa tudi pri pogrebu smo jih videli, poštene Jareninčane; med vsemi se je odlikoval častiti stavec, katerega spomin ne bode zginil, dokler se bo iz visokih lin glasil mogočen zvon Jareninski, ki ga je plačal on sam z darežljivo roko svojo.

Tukaj v Mariboru je tudi pisatelj teh vrst kot stolni kaplan k Matjašičevi gostoljubni mizi prisedel. Ne bom Vas pozabil, častiti starešina Matjašič, kako dobri ste nam bili svojim duhovskim pomočnikom, in pa koliko potrpežljivosti ste z nami imeli. Enkrat sem bil pri večerji ves čemerer, ker me je hud nahod nadlegoval, in pa od dela sem bil silno utrujen. Zato sem se hitro po večerji v gorko posteljo skrtil. Ko sem se ravno zamislil, kako da si bom zdaj, ako je božja volja, sladko počival, pa je na vrata potrkalo. Rekel sem: »Naj pa bo v imenu božjem, spoved bo!« Ko pa vrata odprem, stali so pred menoj stolni župnik Matjašič; v levi roki so imeli svečo, v desni pa steklenico najboljše Jareninske starine, in rekli so mi: »To izpijte, pa bo vse dobro!« — Pokorščine od mladih nog vaju, nisem se nič ustavljal, in drugo jutro, ko se je solnce v mojo sobo prismejalo, smejal sem se že tudi jaz, pa tudi dobrotljivi Matjašič so se zadovoljno smehljali, ker so me tako naglo ozdravili. Leta 1881. so postali Matjašič stolni dekan, to je, dobili so škofovsko visoko mitro in zakrivljeno pastirsko palico; leta 1884. pa so dosegli za mil. knezoškofom največjo čast, postali so stolni prošt ali starešina vseh duhovnikov lavantinskih. — Bolni prav za prav Matjašič svoje žive dni niso bili in tudi zdaj ni bilo druge bolezní v njih, tlačila jih je pa visoka starost in v svojem 85. letu so dne 12. maja tekočega leta mirno v Gospodu zaspali.

„Oh naglo vse mine,  
Ves trud bolečine,  
Utrujen se vleže  
Na oder trpin.“

Zvonovi zvonite,  
Domu njih spremite!  
Gre z dela in teže  
Adamov zdaj sin“.

Ko sem poročal o častiti osemdesetletnici Matjašičevi, ki so jo dne 22. aprila 1887. v krogu svojih najboljših prijateljev obhajali, sem pisal: »Kdor Matjašičevo preblogo srce pozna, razume, zakaj da jih je božja previdnost klicala na tako važna mesta. O tem pa ne rečem ne besede več, ker nočem zaliti skromnosti ljubljenega gospoda«. Zdaj pa, po njihovi smrti, naj mi bo dovoljeno, da vsaj nekoliko o tem povem, česar mi niso prikriti zamogli. Ukanjeni ali goljufani so bili po raznih zvijačah za blizo 5000 gld., kakor so mi enkrat pa brez vse jeze, na drobno razložili. Sami so bili odkritosrčni in mož beseda, in skoraj si niso mogli drugih ljudij

drugačnjih misliti, kakor poštenih. Za stolno cerkev Mariborsko so dali Matjašič vlti na svoje stroške nov zvon; za to, da se je popravila križeva pot na goro Kalvarijo pri Mariboru, vložili so prav obilno svoto, ker je bilo treba za vsem blizo 1000 gld. steti; za gimnazijske dijake so skrbeli do svoje smrti in smem reči, da so potrošili za nje vsako leto 100 gld.; na zadnje so še izročili kratko pred smrtjo skoraj vse svoje premoženje v podporo dijaškega semenišča, katero ravno zdaj prezidavajo in razširjajo. Bog, ki nikomur dolžen ne ostane, naj Vam plati, kar ste med nami dobrega storili, ki Vas diči na veke častito ime lavantinskih duhovnikov starešine in velikega dobrotnika naše šolske mladine!

Naš spretni pesnik, Božidar Flegerič, kedaj njih učencec, zložil jim je za grobni spominek to-le pesnico:

Majnik cvetoci, zakaj prinesel si novo nam žalost,  
Saj je imamo tako zmerom Slovenci dovolj?  
Žalosten svet je pri nas, kjer krijejo solnce oblaki,  
Motno sedaj je nebo, kakor da toči solze.  
Točimo tudi jila mi! Zakaj jih ne bi točili?

Grozno nam svojo oblast spet je pokazala smrt,  
Ki jo kaže navadno nam ubogim Slovincem,  
Pobirajoč nam možé v temni zapira jih grob:  
Vzela sedaj nam tudi možá iz naše je srede.

Teško pogrešamo ga; vzoren je bil odličnjak:  
Malone šestdeset let obdelujoč vinograd Gospodov,  
Mnogo otel je ljudij, spravil na pravo jih pot.  
Malone dvadeset let med tem bil učitelj mladini,  
Skrben učitelj je bil, blag je na njega spomin.

Dolgo ostal bo spomin med hvaležnimi njemu učenci,  
Ki jih velik je še broj delavnih rodu v korist.  
Bil je duhovščini čast in dika je bil narodnjaštva,  
Z roko podporno povsod vedno pomagal je rad.

Dolgega žitja mu tek odtelkel je vendar prebrzo;  
Delaven človek nikdar živel predolgo še ni.  
Dično njegovo ime! Ne bo ga pozabil Slovenec,  
Dolgo njegov bo sijaj naši mladini v izgled,  
In s tem izgledom spomin na njega naj rase in rase,  
Dokler njegovih kostij ne razkadi se pepel.

Častit ostani spomin prebлагаega stolnega prošta,  
vlč. g. Jurija Matjašiča! Dr. Jožef Pajek.

## Mili darovi za družbo vednega česčenja:

iz župnij: Sv. Florijan na Boču 4 fl. 13 kr., Vuzenice 2 fl., Kozje 6 fl. 80 kr., Planina 5 fl. 20 kr., Pilstanj 25 fl., Sv. Peter pri Sv. Gorah 10 fl., Podčetrtak 5 fl., Sv. Tomaž pri Veliki nedelji 50 fl., Sv. Martin v Rožni dolini 14 fl., Polensčak 15 fl. 15 kr., Sv. Peter v Savinjski dolini 19 fl., Rogatec 11 fl., Fram 3 fl. 51 kr.

## Gospodarske stvari.

### Kanadska reneta.

Jabelko tega imena je veliko, in nekoliko plošnate oblike; močna rebra vlečejo se mu od muhe proti peclju. Trebuh je skoro vselej nekoliko pod sredino in to stori, da je jabelko proti peclju zelo široko, a proti muhi vspičeno. Muha mu je velika in odprta, nje listki so dolgi, pa ozki, zeleni in volnati; spice teh listkov so nekoliko nazaj zavite. Jama, v kateri se nahaja muha, je srednje široka, liki sklede. Rebra počenjajo navadno že v tej jami, ter se razprostirajo, kakor omenjeno že zgoraj, čez celo jabelko.

Peclj je navadno kratek in debel, rjav ter ne moli iz jame, v kateri se nahaja; ta jama je precej globoka, ob kraju široka in z rjo v podobi zvezde obdana. Koža jabelka je po tem, ali je več ali manj rijasto, ostrá, hrápava, mnogokrat mehka; z drevesa je zelena, pozneje pa svetlo zelena, v suhih letinah tudi zlato rmena; solčna stran sadu je mnogokrat nekoliko rjavordečkasta, plamenkasta.